

Adnan Menderes Döneminde Yüksek Öğrenim ve Teknik Üniversiteler

Pınar Zarif Tapkan*

Özet

1950-1960 yılları arasında on yıl başbakanlık yapan Adnan Menderes, ülkeyi kalkındıracak faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan eğitilmiş gençlerin yetişebilmesi amacıyla yön gösterici çalışmalara imza atmıştır. Adnan Menderes döneminde eğitime verilen önem, bu alana yapılan kaynak aktarımı, halkın bilinçlendirilmesi, gençlerin yönlendirilmesi gibi yaklaşımlar sayesinde iktidara geldiğinde üç olan üniversite sayısı yediye çıkarılmış, aynı zamanda sonraki dönemlerde kurulacak üniversitelerin de temelleri atılmıştır. Ayrıca o yıllarda kurulan üniversiteler sayesinde Türkiye’de yükseköğretim konusunda bir kurucu tecrübe edinilerek günümüzdeki üniversitelerin de akademik alt yapısı oluşturulmuştur. Bu bağlamda özellikle teknik üniversiteler nezdinde, yeni kuşakların en ileri teknolojilerle eğitilmesi amacıyla Trabzon’da Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) ve Ankara’da Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin (ODTÜ) kurulmasında önemli rol üstlenmiştir. Netice olarak İstanbul Teknik Üniversitesi’nden 180 yıl sonra Türkiye’de iki teknik üniversite daha Adnan Menderes’in desteği ve teşvikiyle onun döneminde kurulmuştur. Burada öngörülen temel amaç sadece gelişmiş ülkelerdeki bilimi öğretmek değil, aynı zamanda bilim üreten ve dünya çapında yönlendirebilen eğitim kurumlarının kurulması olup her iki üniversite de kuruluş hedefine ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknik Üniversiteler, Adnan Menderes, Demokrat Parti, Üniversite Eğitimi

Submitted/Geliş : 03.04.2023

Accepted/Kabul : 03.07.2023

<http://dx.doi.org/10.53723/cosohis.30>

Araştırma Makalesi/Research Paper

* ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0768-0163>; Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Söke İşletme Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü
ptapkan@adu.edu.tr

Higher Education And Technical Universities In The Period Of Adnan Menderes

Abstract

Adnan Menderes, who served as the prime minister between 1950 and 1960, achieved guiding results for the purpose of raising educated youth, which is essential for the improvemet of the country. Thanks to the importance given to education during the Adnan Menderes period, the transfer of resources to this field, the awareness of the public, and the orientation of the youth, the number of the three universities in which he came to power was increased to seven, while the foundations of the universities to be established in the following periods were laid. In addition, the institutions of those years gained a founding experience in higher education in Turkey thanks to their universities, and they also house the academic infrastructure of today's universities. In this context, he played a major role in the foundation of Karadeniz Technical University (KTU) in Trabzon and Middle East Technical University (METU) in Ankara, in order to educate new generations with the most advanced Technologies, especially for technical universities. As a result, two more technical universities in Turkey were established 180 years after Istanbul Technical University with the support and encouragement of Adnan Menderes. The main purpose envisaged here is not only to teach science in developed countries, but also to establish educational institutions that produce science and lead it around the world, and both universities have achieved their founding goal.

Keywords: Technical Universities, Adnan Menderes, Democrat Party, University Education

Giriş

Adnan Menderes 1899 yılında Aydın'da doğmuştur. Orta öğretimini İzmir İttihat ve Terakki İdadisi'nde tamamlarken, Amerikan Koleji'nde sürdürdüğü lise eğitimini I. Dünya Savaşı'nın başlaması sebebiyle askere çağırıldığından tamamlayamamıştır. Ancak milletvekili olduktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı'na sunduğu mazeretini bildiren dilekçe ile eğitimine devam etme talebinde bulunmuş ve 34 yaşında iken Ankara Hukuk Fakültesi'ne kayıt yaptırmıştır (İnan, 2002).

1950-1960 yılları arasında kesintisiz on yıl başbakanlık yapan Adnan Menderes ulaşım, tarım, sanayi ve ticarete olduğu gibi, kendi eğitim hayatı ve vizyonuna da paralel olarak özellikle yüksek öğrenim alanında sonraki yıllar için yön gösterici olacak çalışmalara imza atmıştır. Kendisi iktidara geldiğinde ülkede ikisinin kökleri Osmanlı dönemine dayanan sadece 3 üniversite bulunmaktadır.

Tablo 1. Adnan Menderes iktidara geldiğinde Türkiye’de faaliyet gösteren üniversiteler

Üniversite	Kuruluş yılı
İstanbul Üniversitesi	1933
İstanbul Teknik Üniversitesi	1944
Ankara Üniversitesi	1946

Ülkeyi kalkındıracak faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için her alanda ihtiyaç duyulan yetişmiş ve eğitilmiş kişilerin eksikliği ise aşikârdır. O dönemde ülkenin ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterli sayıda eğitilmiş doktor, mühendis, öğretmen ve daha pek çok meslek gurubundan personel bulunmamaktadır. Avrupa ve Amerika ile karşılaştırıldığında da ortaya çıkan bu eksiklik, eğitim alanında etkili çalışmalar yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Adnan Menderes mevcut üniversitelerin gelişimi için çaba sarfederken bir taraftan da yeni üniversiteler kurmak için teşebbüslerde bulunmuştur.

Tablo 2. Adnan Menderes dönemindeki eğitim kurumları

Adnan Menderes döneminde açılan eğitim kurumları	Kuruluş yılı
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1955
Ege Üniversitesi	1955
Erzurum Atatürk Üniversitesi	1957
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1959
Ankara İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi	1954
Eskişehir İktisadi ve Ticari Bilimler Akademisi	1958
Yüksek İslam Enstitüsü	1959
Temelleri 1960 öncesine dayanan eğitim kurumları	
Marmara Üniversitesi	1982
Boğaziçi Üniversitesi	1971
Yıldız Teknik Üniversitesi	1992
Gazi Üniversitesi	1982

Ayrıca yine temelleri 1960’lı yıllar öncesine dayanan Marmara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Gazi Üniversitesi gibi eğitim kurumları da mevcuttur (Kömürlü, 2019).

Günümüzden bakıldığında 1960'lı yıllara kadar açılan üniversite sayısı az görünse de Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu yıllarda nüfusun sadece %5'lik bir kısmının okur/yazar olmasının yanı sıra büyük şehirler dışında lise eğitimi de verilememektedir (Aktaş, 1999). Dolayısıyla 1950'li yıllarda ülkede 7 üniversite olması ülkemizin kalkınması açısından oldukça önemlidir. Yükseköğretim konusunda edinilen bu kurucu tecrübe ile Türkiye'nin farklı şehirlerinde yeni üniversitelerin kurulması için altyapı sağlanmıştır. 1970'li yılların sonunda ise İstanbul'da 3, Ankara'da 3, İzmir, Bursa, Kayseri, Erzurum, Trabzon, Elazığ, Samsun, Diyarbakır, Eskişehir, Konya, Adana, Sivas ve Malatya'da birer üniversite kurulmuş ve Türkiye 19 üniversite ile yükseköğretimi sürdürür hale gelmiştir (Kömürlü, 2019).

Adnan Menderes döneminde eğitime verilen değer, gençlerin doğru yönlendirilmesi, halkın bilinçlendirilmesi ve gerçekleştirilen kaynak aktarımları sayesinde (Geçikli, 2021) günümüzde 129'u devlet, 76'sı vakıf üniversitesi ve her şehirde en az bir üniversite olmak üzere toplam 205 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerden 11 tanesi 1'i vakıf üniversitesi olmak üzere teknik üniversitelerdir. Aradan geçen onca yıla rağmen özellikle mühendislik alanında yetkin olan 10 teknik üniversitenin 2'si Adnan Menderes döneminde kurulmuştur.

Tablo 3. Türkiye'deki teknik üniversiteler

Üniversite	Konum	Kuruluş yılı
İstanbul Teknik Üniversitesi	İstanbul	1944
<i>Karadeniz Teknik Üniversitesi</i>	<i>Trabzon</i>	<i>1955</i>
<i>Orta Doğu Teknik Üniversitesi</i>	<i>Ankara</i>	<i>1959</i>
Yıldız Teknik Üniversitesi	İstanbul	1982
Gebze Teknik Üniversitesi	Kocaeli	1992
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İzmir	1992
Bursa Teknik Üniversitesi	Bursa	2010
Erzurum Teknik Üniversitesi	Erzurum	2010
İskenderun Teknik Üniversitesi	İskenderun	2015
Ostim Teknik Üniversitesi	Ankara	2017
Konya Teknik Üniversitesi	Konya	2018
Eskişehir Teknik Üniversitesi	Eskişehir	2018

Türkiye'de Teknik Üniversitelerin Tarihsel Arka Planı

Teknik üniversiteler eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetlerini daha çok teknik konularda yapan üniversitelerdir. İlk teknik üniversiteler sadece mühendislik alanında

faaliyet göstermekte iken günümüzde teknik üniversitelerde birçok farklı bölüm bulunmaktadır.

Teknik üniversite kavramı 18. yüzyıldan beri kullanılmaktadır ancak II. Dünya Savaşı'ndan sonra daha fazla önem kazanmıştır. Dünyadaki ilk teknik üniversite metal ve bakır uzmanları yetiştirmek için kurulmuş olan Macaristan'daki The Berg-Schola (Miskolc Üniversitesi) olarak kabul edilmektedir (Internet Archive WayBackMachine, 2012). Türkiye'de ise İstanbul Teknik Üniversitesi geleneksel olarak 1773, resmi olarak 1944'te kurulmuş olup Türkiye'nin en eski, Dünya'nın en eski 3. teknik üniversitesidir. İstanbul Teknik Üniversitesi'nin kökleri III. Selim döneminde kurulan Mühendishane-i Berri Hümayun ve I. Abdülhamit döneminde kurulan Mühendishane-i Bahr-i Hümayun gibi 18. yüzyıldan itibaren açılan askeri okullara dayandırılmaktadır. 1928'de Yüksek Mühendis Mektebi, 1944'de İstanbul Teknik Üniversitesi adını almıştır (Kömürlü, 2019).

Başbakan Adnan Menderes döneminde ise yeni kuşakların en ileri teknolojilerle eğitilmesi amacıyla Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) kurulmuştur. Böylece 1773 yılında Padişah I. Abdülhamit tarafından "Mühendishane-i Bahr-i Hümayun" adıyla temelleri atılan İstanbul Teknik Üniversitesi'nden 180 yıl sonra Türkiye'de iki teknik üniversite daha kurulmuş olmuştur. Burada öngörülen temel amaç sadece gelişmiş ülkelerdeki bilimi öğretmek değil, aynı zamanda bilim üreten ve dünya çapında yönlendirebilen eğitim kurumlarının kurulması olup her iki üniversite de kuruluş hedefine ulaşmıştır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Demokrat Parti Trabzon Milletvekili Mustafa Reşit Tarakçıoğlu önderliğinde sunulan teklifin TBMM'nde 1955 yılında kabul edilmesiyle kurulmuştur (TBMM Zabıt Ceridesi, 1955). Teklifin gerekçesi olarak Karadeniz Bölgesi'nin kalkındırılması amacıyla Trabzon'da bir üniversite kurulmasının gerekliliğine vurgu yapılarak ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla nedenler belirtilmiştir. O günlerde Artvin, Rize, Trabzon, Giresun, Ordu ve Gümüşhane'de iki milyona yakın nüfus bulunmakta idi. Türkiye'nin siyasi ve askeri çıkarları için Rus sınırına yakın yerlerde yaşayan halkın göç etmesinin engellenmesi, hatta nüfusun daha da artırılması gerekmektedir. Bölgede yaşayan halkın büyük bölümü eğitim imkanlarından uzak şekilde küçük tarım arazilerinde ürün yetiştirerek ekonomik faaliyetlerini yürütmekte idi. Bu bağlamda Trabzon'da kurulacak üniversite ile Doğu Karadeniz halkının işsizlik ve eğitimsizlik sorununun çözülmesi hedeflenmekteydi. Diğer taraftan bölgedeki madenlerin, el işçiliğinin, enerji kaynaklarının ve yetiştirilen ürünlerin kurulacak üniversitenin de katkısıyla değerlendirilmesi sayesinde bölgenin ekonomik kalkınması sağlanmalıydı. Üniversite sayesinde halkın modern tekniklerle tersanelerde yapacakları gemiler, el işçiliği ve maden çıkarma faaliyetleri bölge ekonomisine büyük katkı sağlayabilirdi (Aslan, 2020). Başlangıçta maddi kaynak olarak Demokrat Parti bütçesinden her yıl ayrılacak maddi kaynaklarla belediyeye ait arsaların kullanılması teklif edildi. Kurulacak üniversiteden bilim üretmenin yanı sıra bulunduğu bölgenin bir nevi araştırma merkezi konumunda olması, bölgenin doğal kaynaklarının etkin şekilde değerlendirilmesine ve bölgesel koşullara uygun ekonomik ve sosyal kalkınmaya liderlik etmesi beklenmekteydi. Adnan Menderes'in yükseköğretim alanındaki olumlu tavrı ve desteğiyle, devlete ait gayrimenkuller üniversiteye tahsis edildi. Üniversite adına

yapılacak bağış ve vasiyetler vergi ve harçlardan muaf tutuldu. Başlangıç yıllarında öğretim, İstanbul Teknik Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi akademisyenlerince haftanın belli günlerinde Trabzon'a gelinerek büyük fedakarlıklarla yürütülmüştür. Ayrıca iyi yetişmiş bir akademisyen kadrosu ile eğitim verebilmek için 10 uzman ve 10 doçent Avrupa ve Amerika'da farklı şehirlere gönderildi (Yardımoğlu, 2003). Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde ilk açılan bölümler inşaat mühendisliği ve mimarlık iken sonrasında makine-elektrik ve orman fakülteleri açılmıştır. Başlangıçta çoğunlukla İstanbul Teknik Üniversitesi akademisyenlerince yürütülen eğitim süreci, zamanla üniversitenin kendi akademisyen kadrosu tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Ayrıca Türkiye'de mühendislik alanındaki ilk eğitimleri veren ikinci üniversite konumuna gelmiştir (Kömürlü, 2019).

1963 yılında eğitim öğretime başlayan KTÜ (Cumhuriyet Gazetesi, 1963), ülkemizin eski dördüncü ve ikinci teknik üniversitesidir. KTÜ'nün diğer bir önemi ise İstanbul ve Ankara dışında kurulan ilk üniversite olması hatta temeli önceki üniversitelere dayanmayan, Türkiye Cumhuriyeti'nin sıfırdan kurduğu bir üniversite olmasıdır. Ayrıca Türkiye'nin ilk kadın rektörü olan Prof. Dr. Ayşe Saffet Alpar KTÜ'de görev yapmıştır (Kömürlü, 2019).

Günümüzde KTÜ'nde 12 fakülte, 1 yüksekokul, 8 meslek yüksekokulunda 78 lisans ve 34 ön lisans programı ve 6 enstitüde 80 yüksek lisans ve 57 doktora programı ile eğitim verilmektedir (Karadeniz Teknik Üniversitesi, 2022). KTÜ, akademik kadrosu, 1955 yılından beri verdiği mezun sayısı, yetiştirdiği önemli bilim insanları ile kuruluş hedeflerinin de üstünde sadece Karadeniz Bölgesi'ne değil ülkenin tamamına katkı sağlayan bir eğitim kurumu haline gelmiştir. Özellikle mühendislik ve mimarlık alanında Türkiye'nin lider yükseköğretim kurumlarından biri olarak faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin birçok üniversitesinin akademik altyapısının oluşmasında da büyük payı olan KTÜ; Gümüşhane Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Trabzon Üniversitesi'nin de kurulmasına sebep olmuştur (Kömürlü, 2019).

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

ODTÜ Birleşmiş Milletler'in (BM) önerisiyle, dönemin başbakanı Adnan Menderes (Mütevelli Heyeti Üyesi) ve Karayolları Genel Müdürü Vecdi Diker (Mütevelli Heyeti Başkanı) önderliğinde 1956 yılında başkent Ankara'da kurulan bir üniversite olup günümüzde ülkemizin güzide eğitim kurumlarından biri haline gelmiştir. Teknik yetersizliklerle kurulan ODTÜ, ilk yıllarda TBMM bahçesine kurulan geçici yapılarda eğitim verirken sonrasında bir kampüs projesi hayata geçirilmiştir. Hatta üniversiteye adını da veren Orta Doğu'nun tamamını kalkındırma gibi bir uluslararası amaçla, temel atma törenine cumhurbaşkanı, başbakan, bakanlar ve bütün büyükelçiler katılmıştır. Günümüzde ODTÜ 45.000 dekarlık kampüs ve 30.000 dekarlık orman alanında 5 fakülte ve 5 enstitü ile toplam 41 lisans, 105 yüksek lisans ve 70 doktora programı yürütmekte olup 120.000'den fazla mezun vermiştir. Aynı zamanda kuruluş hedeflerine paralel olarak uluslararası düzeyde saygı gören bir araştırma üniversitesi konumundadır (Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2021).

Birleşmiş Milletler'in temel amacı II. Dünya Savaşı sonrası ülkeler arası barış ve güvenliğin tekrar kurulması olsa da aynı zamanda Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere yardım ve destek de sağlamıştır. Bu bağlamda Türkiye hükümeti ile BM arasında 1951'de yapılan antlaşma sonrasında Pensilvanya Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Charles Abrams özellikle üniversitelerdeki mimarlık ve şehir bölge planlama programlarına yönelik bir inceleme yapmak için 1954 yılında Türkiye'ye davet edilmiş ve yaklaşık 2 ay süreyle Türkiye'nin farklı şehirlerinde araştırmalar yapmıştır. Prof. Abrams BM'e ilettiği raporda şehirlerin yetersiz mimari yapısından, ülkedeki mimar sayısının azlığından, mevcut mimarların ise yeterli eğitim ve birikime sahip olmadığından bahsetmiştir. Ülkenin bürokrasi merkezi olan Ankara'da ülkenin kalkınması için büyük bir özveri ile çalışan ve üniversite eğitimi konusunda oldukça istekli olan Türklerin yeterli teknik olanaklara ve akademik altyapıya sahip olmadıklarını belirterek mimarlık ve şehir bölge planlama programlarına sahip bir teknik üniversitenin Ankara'da açılması gerekliliğini vurgulamıştır. Bu rapor sonrasında yine Pensilvanya Üniversitesi öğretim üyesi G. Holmes Perkins daha detaylı bir çalışma yapmak üzere Türkiye'ye gelmiştir. Sadece Türkiye değil Orta Doğu ülkelerinin gelişimine katkıda bulunacak şekilde bölgenin en büyük teknik üniversitesinin kurulması hedeflenerek öncelikle 1956 yılında Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur. Önceleri hedeflendiği gibi sadece mimarlık ve şehir bölge planlama programları faaliyete geçirilmiş sonrasında mühendislik ve işletme alanında birçok program açılmıştır (Payashoğlu, 1996). İlerleyen süreçlerde ise Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1959 yılında TBMM tarafından onanarak üniversite adıyla eğitime devam etmiştir (Resmi Gazete, 1959).

Başbakan Adnan Menderes'in eğitim konusundaki hassasiyeti ile ortaya koyduğu yoğun çaba sayesinde, ulusal ve uluslararası düzeyde saygın bir üniversite olan ODTÜ ülkemize kazandırılmıştır. Türkiye'nin İngilizce eğitim veren ilk üniversitesi olmasının yanı sıra ilk kez merkezi bilgisayar sisteminin kurulması (1966), arkeolojik eserlerin sergilendiği ilk üniversite müzesinin kurulması (1968), ilk bilim ve araştırma parkı olan Teknopark'ın kurulması (1987), ilk internet bağlantısının gerçekleştirilmesi (1993), birçok fosil örneklerinin de bulunduğu bilim ve teknoloji müzesinin kurulması (2003) gibi birçok ilki gerçekleştirerek Türkiye'nin öncü kurumlarından biri haline gelmiştir. Ayrıca üniversitenin kurulduğu yıllarda faaliyete geçen ODTÜ Kütüphanesi, bugün Türkiye'nin en büyük ve en zengin kütüphanelerinden biri konumundadır (60. Yıl ODTÜ, 2023).

Öğrencilere birçok akademik ve sosyal imkan sunan ODTÜ, üniversite sınavında başarılı olan ilk 1000 öğrencinin 1/3'i tarafından tercih edilmektedir. Ayrıca mezunların %40'tan fazlası lisansüstü eğitimlerine devam etmektedir. Mezun öğrencilerin iş hayatına bakıldığında ise CNBC-e Business dergisi yönetici pozisyonunda çalışan ODTÜ mezunu sayısının çokluğu sebebiyle ODTÜ'yü CEO Fabrikası olarak nitelendirmiştir. Ayrıca bir insan kaynakları danışmanlık firması olan Data Expert'in 3850 üst düzey yönetici üzerinde yaptığı araştırma neticesinde Türkiye'deki üst düzey yöneticilerin %14'ünün (en yüksek oran) ODTÜ mezunu olduğu belirlenmiştir.

Sonuç

1950'li yıllarda yüksek öğrenim alanında atılan önemli adımlar ve 1960'lı yıllardan itibaren de benzer adımların hız kazanmasının dönemindeki getirilerinin yanı sıra

günümüzdeki Türkiye'ye de katkısı oldukça büyüktür. Yeni kurulan bu üniversiteler gerek kurucu tecrübeye sahip olunması gerek sonraki akademik altyapının oluşturulması gerekse kendilerinden doğan yeni üniversitelerin oluşumu açısından önem arz etmektedir. Ayrıca Adnan Menderes'in eğitim politikasının bir uzantısı olarak, sadece Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlerde üniversite kurmak yerine temelinde ülkenin kalkınması olmak üzere çeşitli ekonomik ve askeri sebeplerle de Türkiye'nin farklı bölgelerinde üniversiteler kurulmuştur. Böylece yüksek öğrenim ülkenin bütününe yayılabilmektedir. Günümüzde her şehirde en az bir üniversite olmasına rağmen Adnan Menderes döneminde kurulan Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi 200'den fazla üniversite arasında saygınlığını, etkisini ve ağırlığını korumaktadır.

Kaynakça

- İnan, S., "Muhalefette Andan Menderes (1945-1950)", Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Isparta, 2002.
- Kömürlü, E., "1960'lara kadar Türkiye'de İlk Üniversitelerin Kuruluşları", Üniversite Araştırmaları Dergisi, 2(1), 35-42, 2019.
- Aktaş, A., "Atatürk ve Harf Devrimi", Atatürk Kültür Merkezi Dergisi, 11, 699-714, 1999.
- Aslan, Z., "Karadeniz Teknik Üniversitesi", Atatürk Ansiklopedisi, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, 487, 2020.
- Payaslıoğlu, A.T., "Türk Yükseköğretiminde Bir Yeniliğin Tarihi", Odtü Basım, Ankara, 1996.
- Geçikli, R.M., "Demokrat Parti Dönemi Yükseköğretim Politikası ve 1956 Tarihli Rapor", Atatürk Üniversitesi, Atatürk Dergisi, XI, S.2, 141-171, 2021.
- Internet Archive WayBackMachine (1 Mart 2012). The University Yesterday. <https://web.archive.org/web/20120301055508/http://oldwww.unimiskolc.hu/uni/univ/booklet/MandU.html>.
- TBMM Zabıt Ceridesi, Devre X, İnikat 78, Cilt 7, İçtima 1, 20.05.1955.
- Yardımoğlu, A., "KTÜ'nün Kırk Yılı", Mimarlık, 314, <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=26&RecID=2612003>).
- Karadeniz Teknik Üniversitesi, "Tarihçe", <https://www.ktu.edu.tr/tr/tarihce>, 2022.
- Cumhuriyet Gazetesi, 03.12.1963, <https://egazete.cumhuriyet.com.tr/oku/192/1963-12-03/0>.
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi, "Genel Bilgiler", <https://www.metu.edu.tr/tr/genel-bilgiler>, 2021.
60. Yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi, "ODTÜ'nün İlkleri", <https://60yil.metu.edu.tr/odtunun-ilkleri>, 2023.
- Resmi Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10222.pdf>, 1959.